

kan worden vermeden, dan nu, met een gewonen telefoon, al het geval is (*Med. Record*). Wij zullen maar niet zoo voorzichtig zijn, dit niet te gelooven. Op dit gebied kan alles waar zijn.

WILDE GENEESKUNST. — Onder de e. V. (ingeschriebene Vereine) in Deutschland is opgenomen de „internationale vereeniging voor studie en onderzoek van de biologische geneeskundige wetenschap en de prognostische diagnose”. Deze schoone benaming is slechts een nieuwe rad-voor-de-oogen-draaiende omschrijving van de natuurgeneeskunde, leekenhomoeopathie, kruidenkuren en oogen-diagnose. De vereeniging geeft ook een tijdschrift, *Iris*, uit, en houdt een cursus, die „hoogeschool voor biologische geneeskundige wetenschap en prognostische diagnose” heet, en den 1sten September wordt geopend. Het plan bestaat, altijd volgens de heeren van de e. V., aan deze hoogeschool klinische inrichtingen en poliklinieken te verbinden, ook pharmaceutische laboratoria en andere wetenschappelijke dochterinstellingen. Met advertenties tracht men leerlingen te lokken, met advertenties, waarbij wordt gesproken van een „voornaam beroep voor beschaafde dames en heeren, voor officieren en officiersvrouwen, die belang stellen in wetenschap; onderwijs tot aan de zelfstandige uitoefening der praktijk. De *Münch. med. Wochenschrift* wijst er op, dat op elk ander gebied van onderwijs in Deutschland streng toezicht bestaat. Een taalleerares mag zich niet als zoodanig aanbieden, als zij niet bevoegd is. En dit laat men begaan.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

UITGEZETTE BLOEDVAATJES OP DEN BORSTWAND.

Dit verschijnsel, dat H. KOCH beschrijft, heb ik — en vele anderen wellicht ook — gelegenheid gehad verscheidene malen waar te nemen. Men ziet deze bloedvaatjes meestal rechts, soms links en rechts maar dan rechts sterker, soms alleen links. In de *Archives des maladies de l'appareil digestif et de la nutrition*, 1915, bldz. 461, vlgd. beschrijft CH. MIRALLIE, hoogleeraar te Nantes, deze. Hij nam ze ook veelvuldig waar en beschouwt ze als een „symptôme précoce de l'hypertension portale”. Hij trof ze aan op leeftijden tusschen 22 en 45 en ook hooger, het meest bij mannen op een leeftijd tusschen 30 en 45 jaren; hetgeen ik volkomen met hem eens ben. Bij mijn patiënten kon ik nooit verband vinden tusschen een of ander maaglijden en deze vaatjes. Of het werkelijk een verschijnsel is van portale stuwung, laat ik in het midden, hoewel de verklaring, die MIRALLIE geeft, wel aannemelijk lijkt. Dat zij bijna alleen bij aan den drank verslaafden voorkomen, waag ik te betwijfelen.

Rotterdam, 3 Juli 1921.

F. A. SCHALIJ.

DE BURGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST IN NED. INDIË.

Mij is een geval bekend, waaruit gebleken is, dat inlichtingen verstrekt vanwege het ministerie van koloniën volkomen onjuist bleken te zijn en dat een zeer beslist gegeven en nauwkeurig omschreven toezegging in Indië volkomen waardeloos bleek te zijn, zoodat de collega, die zich te goeder trouw op grond van een en ander verbond, min of meer gedupeerd was. Dit bedoelt vermoedelijk ook DE JONGH. In hoeverre de regeering in Indië daarbij debet is, weet ik niet en doet ook niet veel ter zake. De mentaliteit van het ministerie van koloniën schijnt niet bijzonder fraai te zijn. Het is dus goed, dat zij, die een verbintenis willen aangaan, hiermede rekening houden om zich voor mogelijke teleurstellingen te vrijwaren.

Verder kan men over de salariering veel of weinig praten, maar zoolang deze niet zeer veel verbeterd wordt, zal men tot in het einde der dagen wekelijks de bekende advertentie zien staan, waarin een groot aantal artsen voor Indië gevraagd

worden, en als de regeering zulks niet van plan is, zal zij vermoedelijk wel moeten doorgaan met het werven van buitenlandsche geneeskundigen. Dat er onder die buitenlandsche collega zijn, die gelijkwaardig zijn aan de Nederlandsche, zal wel waar zijn; maar dat er op die manier ook velen zullen gaan, die om liever niet nader te omschrijven redenen hun land verlaten en naar Ned. Indië gaan als gouvernementsarts, is evenzeer zonder twijfel, en daardoor daalt het aanzien van het corps. Ook onder de Nederlandsche artsen, die zich als gouvernementsarts verbinden, komen er af en toe voor, die zich om een of andere reden voor de praktijk hier te lande onmogelijk gemaakt hebben.

Als het geneeskundige werk in Indië inderdaad zoo mooi en nuttig is, dan begrijp ik niet, dat het gouvernement dat werk zooveel minder betaalt, dan dat bijv. van een accountant.

In het avondblad van de *N. R. C.* van 2 Juli lees ik een oproeping voor accountants voor gouvernementsdienst in Ned. Indië met een aanvangssalaris van *f* 800 + *f* 160 duurtetoeslag, tezamen dus *f* 960. Een gouvernementsarts krijgt op het oogenblik maximaal als aanvangssalaris *f* 650 en dan is daarbij particuliere praktijk volslagen verboden. Kunnen DE LANGEN of Raden SOETOMO voor dit verschil, dat niet gering is, ook een verklaring geven?

Neen, het gouvernement zal nog heel anders uit den hoek moeten komen, dan het doet in de voorgestelde nieuwe regeling, zooals DE LANGEN die geeft in het *Tijdschrift* van 4 Juni. Geen enkele Nederlander gaat voor zijn plezier naar Indië, tenminste niet om er te blijven. Hoe weinig idealistisch het ook moge zijn, de aantrekkelijkheid voor Indië zal gemaakt moeten worden door het financieele; dat is de nuchtere werkelijkheid, die op het oogenblik wat betreft de betrekking van gouvernementsarts, nog lang geen werkelijkheid is.

Woudsend, 3 Juli 1921.

W. H. VAN DER TAK.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ITALIE. — **Pharmacotherapeutisch instituut.** — In verbinding met de groote inrichting van klinisch onderwijs, die te Milaan is gevormd door de smelting der groote ziekenhuizen met de geneeskundige faculteit te Pavia, zal, volgens een artikel van prof. P. PICCININI in *l'Avvenire Sanitario*, weldra een pharmacotherapeutisch instituut verrijzen, gelijk wij er een te Leiden bezitten. De werkzaamheid van dit instituut, dat geenszins afbreuk bedoelt te doen aan die der overige geneeskundige faculteiten, zal een drieledige zijn: onderwijs aan de studenten, wetenschappelijk onderzoek en raadgeving aan de geneesmiddelen-nijverheid, die groot belang er bij heeft, te weten of de stoffen, die zij als geneesmiddelen in den handel wenscht te brengen, dien naam werkelijk in alle opzichten verdienen. Daarbij zullen dan tevens slechte, waardelooze of gevaarlijke middelen kunnen worden tegengegaan.

CHARLOTTENBURO. — **Zij, die niet willen genezen.** In het slot Charlottenburg is nog altijd het hospitaal, dat de verpleegden niet willen ontruimen. Zij zorgen zelf voor hun verzorging met behulp van het geld, dat zij van de organisatie van oorlogsinvaliden krijgen. In een demonstratie-vergadering hebben de 200 zieken het vaste besluit genomen, zich niet te storen aan de beschikking tot opheffing van het hospitaal. Vóór de officieele opheffing waren voor deze 200 verpleegden, 7 artsen, 25 zusters, 4 inspecteurs, 49 oppassers en 29 oppasseressen „bezig”. Nu zullen zij de noodige artsen naar hun beweren van den arbeiders-Samariterbund krijgen. De *Deutsche med. Wochenschrift* hoopt, dat men nu eens een einde zal maken aan deze aardigheid, en niet angstvallig zal bedenken, dat die heeren kiezers zijn.